

**OPPIMATERIAALI
VAIKUTTAMISESTA
NETTIKESKUSTELUIHIN**

Kohderyhmä: 13–19-vuotiaat nuoret
Oppiaineet: ÄI/S2, YH, GE, ET, UE, KU, MU
Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet: L1, L2, L7

Nuorten timantti -oppimateriaali on suunniteltu yläkoulun ja toisen asteen opetukseen. Materiaalin tehtävät vahvistavat oppilaiden vuorovaikutus-, myötätunto- ja vaikuttamisosaamista. **Erityisenä teemana on vaikuttaminen nettikeskusteluihin.** Materiaalissa nousevat esiin monet laaja-alaisen osaamisen tavoitteet. Siksi tehtävät sopivat useisiin oppiaineisiin ja osaksi monialaisia oppimiskokonaisuuksia.

Oppimateriaali koostuu **kymmenestä** toiminnallisesta tehtävästä. Osassa tehtäviä on osioita, jotka soveltuvat parhaiten toisen asteen opiskelijoille (16+). Huomioi myös opettajalle suunnatut pedagogiset vinkit. Tässä heti yksi:

Pedagoginen vinkki: Useissa harjoituksissa on mukana videoita. Aina kun mahdollista, valitse videoon tekstitys, koska se saattaa helpottaa sisällön ymmärtämistä. Tästä hyötyvät monenlaiset oppijat ja etenkin ne, joille suomi (tai muu videon kieli) ei ole äidinkieli.

Harjoitusten kestoa erilaisissa ryhmissä on vaikea arvioida. Jotkut harjoitukset ovat lyhyitä, mutta osasta voi halutessaan rakentaa vaikka kuinka mittavan projektin.

Plan International Suomen periaatteita ovat lapsen oikeuksien toteuttaminen ja yhdenvertaisuuden edistäminen kaikessa toiminnassaan, siksi seuraavat ohjeet on syytä integroida osaksi koko työskentelyä.

OHJEITA OPETTAJALLE:

- Ole sensitiivinen suhteessa oppilaiden/opiskelijoiden moninaisiin taustoihin. Huomioi, että tämän materiaalin teemat voivat olla osalle hyvin omakohtaisia. Älä aseta ketään epämieluisaan huomion kohteeksi pyytämällä häntä jakamaan omia kokemuksiaan, ellei se ole hänelle mieluisaa.
- On erityisen tärkeää, että ryhmätyötilanteet eivät aiheuta kenellekään syrjinnän kokemuksia. Ryhmien tai pariin on siis syytä olla opettajan etukäteen miettimä, jottei ryhmiin jakautumisesta aiheudu ulossulkemisen kokemuksia. Jos asia ei ole luokalle itsestään selvä, on hyvä sanoittaa ääneen, että hyviin vuorovaikutustaitoihin kuuluu ryhmätöiden tekeminen kenen tahansa luokkatoverin kanssa.

TURVALLINEN OSALLISTUMINEN:

Seuraavat ohjeet on hyvä käydä läpi opetuksen alussa ja pyytää ryhmää sitoutumaan niihin. Säännöt on hyvä laittaa esille, jotta niihin voidaan tarvittaessa palata.

- **Syrjintä on Suomessa lain mukaan kielletty. Ketään ei saa syrjiä esimerkiksi iän, ihonvärin, uskonnon, vamman, sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.**
- **Jokainen saa osallistua tälle tunnille omien kykyjensä mukaan, mutta toivottavasti kaikki haluavat osallistua.**
- **Jokainen päättää itse, mitä asioita haluaa jakaa luokalle.**
- **Emme tee toisistamme oletuksia. Kaikki saavat puhua vain omasta puolestaan.**
- **Kunnioitamme toisten puheenvuoroja, ja kuuntelemme toisiamme kunnioittavasti. Mieti, miten kunnioitusta voisi ilmaista.**

HARJOITUKSET:

---

1. MIELIPIDEJANA

- nopeahko harjoitus, jossa otetaan kantaa omaan rooliin vaikuttajana ja nettikeskusteluihin osallistujana

2. VAIKUTA!

- katsellaan lyhyitä videoita nuorista vaikuttajista ja ideoidaan vaikuttamisen tapoja

3. SOMEHYÖKKÄYS

- neljän nurkan harjoitus, jossa otetaan kantaa tapoihin reagoida nettihäirintään

4. LISKOAIVOT

- katsotaan video Julia Thurénin itselleen tekemästä ihmiskokeesta, jossa hän altistaa itsensä aggressiiviselle nettikeskustelulle, ja vierailaan netin keskustelufoorumeilla analysoimassa keskustelijatyyppejä

5. MEEMITEHDAS

- tuotetaan meemejä aiheista, joihin halutaan vaikuttaa

6. ANTI-TROLLI-ARMEIJA

- ideoidaan tapoja ilmaista myötätuntoa ja myötäintoa netissä

7. LOISTOKASTA DIALOGIA

- luodaan hyvän kuuntelijan profiili

8. PASTISSI

- tuotetaan oma taideteos mukaelemalla jotain itsen vaikuttanutta teosta, virikkeitä saadaan kahdelta musiikin tekijältä ja kahdelta kuvataiteilijalta

9. GLOBAALI VAIKUTTAJA

- tutustutaan ugandalaisen ilmastoaktivistin Vanessa Nakanen sekä suomalaisen aktivistin Zahra Karimyn työhön ja ajatuksiin

10. TIMANTTISTA TUKEA TYTÖILLE

- pohditaan sukupuolittunutta häirintää verkossa, ideoidaan toimintaa siihen puuttumiseksi

LIITTEET:

LIITE 1 Vaikuttajan sanasto

LIITE 2 Vaikuttamisen keinoja

LIITE 3 Vaikuttamisen ulottuvuudet

LIITE 4 Esimerkkejä kantaaottavista meemeistä

LIITE 5 Taulukko tehtävään 6. Anti-trolli-armeija

LIITE 6 Mitä tarviit ja N-sana -kappaleiden lyriikat

LIITE 7 Suunnittelupohja vaikuttamiskampanjalle

1. MIELIPIDEJANA

KESTO: 15 MIN

Tavoitteet:

- Orientaatio vaikuttamisen käsittelyyn
- Mielenpitemuodostaminen ja sen ilmaiseminen

Tarvitset: "janan" vastakkaisiin päätyihin laput, joissa lukee: SAMAA MIELTÄ, ERI MIELTÄ tai punaisen ja vihreän lapun.

Työskentelyohje: Opettaja valitsee listalta omalle ryhmälleen sopivia väitteitä tai keksii omia. Myös oppilaat voi osallistaa ideointiin. Jokaisesta väitteestä ei tarvitse keskustella, mutta jotkin voi purkaa perusteellisemmin pyytämällä vapaaehtoisia perustelemaan sijaintinsa.

Opettajan ohjeistus ryhmälle: *Esitän väittämiä. Mieti rauhassa, mitä mieltä olet, ja siirry sitten mielipiteesi mukaiseen kohtaan janalla. Älä pyri vaikuttamaan toisten mielipiteisiin. Kaikilla on oikeus omaansa. Kuuntele keskusteluiden aikana tarkasti toisten perusteluja.*

- Haluan vaikuttaa useisiin asioihin.
- Minusta tuntuu, että pystyn vaikuttamaan asioihin koulussani.
- Kaikkien pitäisi äänestää vaaleissa.
- Osallistun keskusteluihin sosiaalisessa mediassa.
- Olen huomannut kiusaamista somessa.
- Olen huomannut rasistisia tai syrjiviä postauksia somessa.
- Minua vaivaa usein toisten epäasiallinen käytös somessa.
- Minulla on tapana puuttua somessa kiusaamiseen tai syrjiviin kommentteihin.

Pedagoginen vinkki: Mielenpidejana on aktiivinen harjoitus, jossa myös hiljaisempien oppilaiden on turvallista olla mukana. Toisaalta se "pakottaa" passiivisetkin oppilaat osallistumaan. Väittämien valinnassa pitää olla erityisen sensitiivinen. Väittämät eivät saa koskaan kyseenalaistaa kenenkään ihmisarvoa.

2. VAIKUTA!

KESTO: 20 MIN

Tavoitteet:

- Eri vaikuttamisen tapoihin tutustuminen
- Omien vaikutusmahdollisuuksien pohtiminen

Tarvitset: liite 2: Vaikuttamisen keinoja, liite 3: Vaikuttamisen ulottuvuudet, papereita, kyniä

Työskentelyohje: Katsokaa alkumotivaatioksi esimerkiksi tämä video: [Girls Takeover – kansainvälinen tyttöjen päivä \(1:24\)](#)

Jakautukaa pienryhmiin tai pareihin. Ryhmät ideoivat muutaman minuutin ajan mahdollisimman monta tapaa vaikuttaa. Sen jälkeen ryhmille jaetaan **liite 1** ja pyydetään vertaamaan sitä omaan listaan. Mitkä esiintulleista keinoista tuntuvat itselle luontevimmilta tavoilta vaikuttaa? Ryhmät laativat esimerkiksi TOP 3 listan itselleen mieluisimmista vaikuttamisen tavoista.

Opettaja esittelee tämän jälkeen ryhmälle Vaikuttamisen ulottuvuudet -kuvion (liite 2).

Voitte lopuksi katsoa lisää inspiroivia videoita. Ennen katselua oppilaita pyydetään kiinnittämään huomiota, mihin videoiden nuoret ovat halunneet vaikuttaa ja mihin vaikuttamisen ulottuvuuteen se liittyy (koulu, lähiympäristö, Suomi, Globaali).

[Nuoret toimijat – Olet täydellinen juuri tuollaisena kuin olet \(1:08\)](#)

[Nuoret toimijat – Ei vihapuheelle! \(0:41\)](#)

[Asennetta vapaaehtoisuuteen – Stoppi roskaamiselle! \(1:04\)](#)

On erityisen tärkeää, että ryhmätyötilanteet eivät aiheuta kenellekään syrjinnän kokemuksia. Ryhmien tai parien on siis syytä olla opettajan etukäteen miettimisiä, jottei ryhmiin jakautumisesta aiheudu ulossulkemisen kokemuksia. Jos asia ei ole luokalle itsestään selvä, on hyvä sanoittaa ääneen, että hyviin vuorovaikutustaitoihin kuuluu ryhmätöiden tekeminen kenen tahansa luokkatoverin kanssa.

3. SOMEHYÖKKÄYS

KESTO: 20 MIN

Tavoitteet:

- Harjoitella oman mielipiteen perustelua, kuunnella toisia
- Ymmärtää, että mielipidettä voi myös muuttaa

Tarvitset: Neljä nurkkaa ja tilaa niiden ympärille ja muistamista tukemaan "nurkan perustelut" paperilla.

Työskentelyohje: Kiinnittäkää tilan neljään nurkkaan numerot ja tarvittaessa myös tekstit, jotka avaavat kyseisen nurkan mielipidettä.

1. Kuultuaan tilannekuvauksen (lue alta) oppilaiden pitää siirtyä siihen nurkkaan, joka kuvastaa omasta mielestä toimivinta reagoititapaa tilanteeseen.
2. Aluksi saman nurkan valinnee voivat pulista hetken keskenään siitä, että miksi ovat valinneet kyseisen nurkan.
3. Nurkkapulinoiden jälkeen pyydetään vapaaehtoista kustakin nurkasta esittämään pieni yhteenveto nurkassa esiin tulleista ajatuksista. (Jokainen on siis ilmaissut mielipiteensä fyysisellä sijainnilla, mutta kaikkien ei tarvitse puhua ryhmän edessä ääneen ellei se tunnu mukavalta.)
4. Ohjaaja kysyy jokaisen nurkan yhteenvedon jälkeen: **Nyt olette kuulleet tämän nurkan perustelut. Haluaako joku perustelut kuultuaan siirtyä kyseiseen nurkkaan?**

Huomio: Voi olla, että joku nurkka jää tyhjäksi. Opettaja voi itse asettua tyhjään nurkkaan ja avata keskustelun siitä, millaisia näkökulmia sen nurkan valintaan olisi saattanut liittyä. Jos taas jossain nurkassa on vain yksi oppilas, voi opettaja asettua hänen seurakseen jutustelemaan kohdan 2 mukaan.

Tilannekuvaus: *Satut "paikalle" sosiaalisessa mediassa keskelle keskustelua, jossa yksi osapuoli on joutunut alakynteen mielipiteensä johdosta ja useat muut hyökkäävät häntä vastaan ilkein sanakääntein. Sinun sympatiasi on alakynteen joutuneen puolella. Miten tilanteeseen kannattaisi mielestäsi reagoida?:*

Nurkka 1: Osallistumalla yhteiseen keskusteluun puolustaen alakynteen jäänyttä ja hänen mielipidettään.

Nurkka 2: Laittamalla alakynteen jääneelle privaatisti viestin, jossa ilmaisee tukensa häntä kohtaan ja pahoittelee hänen saamaansa ryöpytystä.

Nurkka 3: Poistua "paikalta" vähin äänin.

Nurkka 4: Jotenkin muuten, miten?

Pedagoginen vinkki: Kiinnitä tätä harjoitusta tehdessä huomiota toisten kuuntelemisen tärkeyteen ja siihen, että mielipiteet eivät välttämättä ole muuttumattomia ja monet näkökulmat voivat yhtä aikaa olla oikeita.

4. LISKOAIVOT

KESTO: 45 MIN

Tavoitteet:

- Oppia ymmärtämään tuohtumuksen aiheuttamia fyysisiä reaktioita ja säätelemään omia reagoititapojaan
- Ymmärtää paremmin vihamieliseltä vaikuttavan nettikeskustelun juurisyitä

Tarvitset: tabletti tai tietokone jokaiselle ryhmälle

Työskentelyohje: Katselkaa Julia Thurén - vihan valtatiellä -video: [Altistin itseni öyhötykselle - Mitä ihmiskoe paljastaa? \(10 min\)](#). Käykää yhteinen keskustelu videosta. Jakautukaa sen jälkeen pareihin tai pieniin ryhmiin.

Huomio: Nettikeskusteluissa saattaa olla mukana kommentteja, jotka aiheuttavat oppilaille ahdistusta. Turvallisinta olisi, jos opettaja olisi etukäteen valinnut ryhmille keskustelut, joihin tutustua. Käykää joka tapauksessa ryhmätöiden jälkeen purkukeskustelu, jossa käsittelette sitä, millaisia tunteita nettifoorumien keskusteluihin tutustuminen herätti.

Opettajan ohje ryhmälle ennen videon katselua: Yritä poimia videosta kolme eri nettikeskustelijatyyppejä. Kiinnitä huomiota myös siihen, mitä työpsykologi Susanna Paarlahti kertoo liskoaivoista.

Ryhmätyöohje:

- Valitkaa ryhmälle joku netin keskustelufoorumi kuten vauva.fi, suomi24.fi, iltapäivälehti tai twitter. Valitkaa foorumilta keskustelu jostain kuluneella viikolla puhuttaneesta aiheesta ja alkakaa yhdessä analysoida aiheen kirvoittamia kommentteja.
- Tunnistattekko kommentoijista videossa nimettyjä öyhöttäjiä tai saivartelijoita? Etsikää kuitenkin erityisesti kommentteja, jotka vievät keskustelua mielestänne positiiviseen suuntaan ja miettikää mikä tekee niistä rakentavia.
- Jakakaa ryhmässä kokemuksia tilanteesta, joissa olette itse kokeneet tuohtumusta jonkun netissä näkemänne johdosta. Miten tuli toimittua? Videolla työpsykologi kertoi, miten adrenaliiniryöpyyn jälkeen kestää noin 20 minuuttia, että harkitsevammat aivojen osat alkavat taas toimia. Katselkaa muistin virkistykseksi uudestaan kohta 7:18–10:04. Miten videolla ehdotetaan toimimaan, kun "menee tunteisiin"?

Lisälukemista 16+: Tästä voit lukea [Ylen toimittajan Sami Koiviston tarinan](#) siitä, mitä tapahtui, kun hän päätyi sovitteluprosessiin häntä ja hänen perhettään nettifoorumilla uhkailleen henkilön kanssa. Artikkelin voi kuunnella myös äänitteenä (28 min)

Pedagoginen vinkki: vaikka läppäreitä tai padeja riittäisi jokaiselle omansa, syntyy ryhmässä parempaa vuorovaikutusta yhteisen laitteen äärellä.

Opettajalle: Tästä löydät Yle oppimisessa laaditun tehtäväpaketin Julia Thurén - [vihan valtatiellä -videosarjaan](#).

On erityisen tärkeää, että ryhmätyötilanteet eivät aiheuta kenellekään syrjinnän kokemuksia. Ryhmien tai parien on siis syytä olla opettajan etukäteen miettimisiä, jottei ryhmiin jakautumisesta aiheudu ulossulkemisen kokemuksia. Jos asia ei ole luokalle itsestään selvä, on hyvä sanoittaa ääneen, että hyviin vuorovaikutustaitoihin kuuluu ryhmätöiden tekeminen kenen tahansa luokkatoverin kanssa.

Kun jäbät yrittää mitätöidä mun kokemuksia sanomalla et "Sä nyt näät naisvihaa ihan JOKA PAIKASSA"

Ja mä oon vaan silleen "yees? whats the problem"

5. MEEMITEHDAS

KESTO: 30 MIN

Tavoitteet:

- Kiinnittää huomiota vaikuttaviin meemehin
- Osallistua vuorovaikutukseen somessa visuaalisin keinoin

Tarvitset: tietokone, tabletti tai puhelin, liite 4

Työskentelyohje: Jakautukaa pareihin (opettaja päättää parit). Katsokaa ensin yhdessä muutama esimerkki kantaaottavasta meemistä Googlen kuvahausta tai liitteestä 4.

Keskustelukysymyksiä pareille: *Mihin kyseinen meemi ottaa kantaa? Mikä on sen taustaidea? Oletko nähnyt "samanmuotoisia" meemejä eri sisällöllä? Millaisista meemeistä pidät? Oletko nähnyt loukkaavia meemejä?*

Parit tekevät kantaaottavan meemin tai meemejä käyttäen ilmaista meemigeneraattoria netissä, esimerkiksi: <https://imgflip.com/memegenerator>. Valmiit meemit voi lähettää opettajalle, jotta ne voidaan katsella ja kommentoida (positiivisesti) yhdessä. Ne voi myös printata koulun seinälle näyttelyksi tai julkaista koulun Instagram-tilillä virtuaalisena mielenosoituksena.

Huomio: Meemejä tehdessä on tärkeää painottaa, että ne eivät saa loukata ketään ihmistä tai ihmisryhmää.

Jos julkaisette kuvia sosiaalisessa mediassa, tägätkää mukaan #nuortentimantti ja @plansuomi.

Bonustehtävä: Kirjoittakaa meeminne tueksi teksti, joka sopisi julkaistavaksi somessa. Tehtävä sopii hyvin myös vieraiden kielten opetukseen. Meemejä löytyy paljon erityisesti englannin kielellä.

6. ANTI-TROLLI-ARMEIJA

KESTO: 30 MIN

Tavoitteet:

- Harjoitella **myötätunnon ja myötäinnon** ilmaisemista luokkahuoneessaomassa elämänpiirissä ja netissä

Tarvitset: paperia ja kyniä, puhelimet tai tabletit, liite 5

Työskentelyohje: Jakautukaa pieniin ryhmiin tai pareihin. Kirjatkaa ylös ideoita noin 15 minuuttia. Sen jälkeen tuotokset käydään läpi ryhmä kerrallaan. Oppilaat voivat laatia käsitekartan tai taulukon (liite 5), joka sisältää mahdollisimman konkreettisia toimia toteuttavaksi luokassa, vapaa-ajalla ja netin foorumeilla. Ideoita voi laittaa käytäntöön saman tien tai niiden toteuttamisen voi antaa kotiläksyksi ja palata kokemuksiin vaikka viikon päästä.

Opettajan ohjeistus ryhmälle: Trollaus on vilpillistä ja joskus pahantahtoista häiriökäyttäytymistä verkossa. Trolli kalastelee muiden verkon käyttäjien reaktioita ja pyrkii saamaan huomiota itseensä provosoimalla, sanotaan Sisältösekaannuksen selviytymisoppaassa. Miten voisi toimia anti-trolli verkkokeskusteluissa? Sellainen, joka olisi **myötätuntoinen** toisten vaikeuksia kohtaan ja toisaalta **myötäintoinen** toisten postaamille hyvillä uutisilla. Mitä myötätunto ja myötäinto mielestänne tarkoittavat? Miten voisi osoittaa myötätuntoa ja myötäintoa luokkahuoneessa ja sen ulkopuolisessa elämässään?

Bonustehtävä: Laita hyvä kiertämään somessa eli suunnittele meemi, joka kannustaa hyvään vuorovaikutukseen ja ala jakaa sitä.

Lisälukemista 16+: Sisältösekaannuksen selviytymisoppaasta (tutkimushanke): [Trolli häiriköi naamiomalla toimintansa](#)

On erityisen tärkeää, että ryhmätyötilanteet eivät aiheuta kenellekään syrjinnän kokemuksia. Ryhmien tai parien on siis syytä olla opettajan etukäteen miettimiä, jottei ryhmiin jakautumisesta aiheudu ulossulkemisen kokemuksia. Jos asia ei ole luokalle itsestään selvä, on hyvä sanoittaa ääneen, että hyviin vuorovaikutustaitoihin kuuluu ryhmätöiden tekeminen kenen tahansa luokkatoverin kanssa.

7. LOISTOKASTA DIALOGIA

KESTO: 30 MIN

Tavoitteet:

- Tunnistaa omia ja toisten toimintamalleja verkkokeskusteluissa
- Kehittää tietoisesti hyviä dialogitaitoja

Tarvitset: paperia ja kyniä (tabletti tai tietokone)

Työskentelyohje: Tutustukaa multimediaesitykseen [Kuusi vinkkiä parempaan verkkokeskusteluun – Oppiminen – yle.fi](#)

Laatikaa pareittain tai ryhmissä ensin **mahdollisimman huonon kuuntelijan ja keskustelijan potretti**. Kyseinen muotokuva voi muodostua pelkistä teksteistä tai siinä voi olla myös kuva mukana. Kääntäkää lopuksi hahmo ”oikein päin” Millainen on mahdollisimman hyvä kuuntelija ja keskustelija?: Mitä hän ajattelee? Miten hän puhuu? Miten hän elehtii? Miten hän ”elehtii” somessa? Miten hän oppii?

Lisävinkki: Jos ryhmä on tottunut draamalliseen työskentelyyn, voi tehdä pareittain harjoituksen, joissa toinen kertoo lyhyesti esimerkiksi aamutoimistaan tai itselleen tärkeästä asiasta ja toinen esittää ensin mahdollisimman huonoa kuuntelijaa ja sitten hyvää. Tällainen harjoitus on hyvä purkaa yhdessä eli pohtia ääneen sitä, miltä tuntuu puhua, jos toinen vaikuttaa täysin välinpitämättömältä, keskeyttää koko ajan tai ei kuuntele lainkaan.

Bonustehtävä: Ideoikaa meemi, joka vihjaisi keskustelijoille verkossa, että **”vaikuttaa siltä että keskustelu on muuttumassa ikäväksi ja nyt voisi vielä yrittää hillitä itseään”**. Ottakaa meemi käyttöön.

Lisätehtävä 16+: Lue artikkeleita [Ylen Hyvin sanottu](#) -sivustolta. Kerro lukemastasi ryhmällesi.

Yksilötehtävä kotiin: Harjoittele hyviä kuuntelemisen ja keskustelemisen tapoja pelaamassasi verkkopelissä tai muussa nettiympäristössä. Jaa kokemuksiasi luokalle.

On erityisen tärkeää, että ryhmätyötilanteet eivät aiheuta kenellekään syrjinnän kokemuksia. Ryhmien tai parien on siis syytä olla opettajan etukäteen miettimiä, jottei ryhmiin jakautumisesta aiheudu ulossulkemisen kokemuksia. Jos asia ei ole luokalle itsestään selvä, on hyvä sanoittaa ääneen, että hyviin vuorovaikutustaitoihin kuuluu ryhmätöiden tekeminen kenen tahansa luokkatoverin kanssa.

8. PASTISSI

KESTO: VÄHINTÄÄN 30 MIN

Tavoitteet:

- Tutustua vaikuttavaan taiteeseen
- Kertoa itsestään ja itselle tärkeistä asioista taiteen keinoin

Tarvitset: tehtävä a: paperia ja kyniä; tehtävä b: tusseja, paperia; tehtävä c: vanhoja sanoma- ja aikakauslehtiä, saksia, liimaa, maaleja, värikyniä jne.

Työskentelyohje: Tutustukaa ensin yhteisesti jompaan kumpaan alta löytyvistä musiikkivideoista sekä Tympeät tytöt -instatiiliin ja Jani Leinosen nettisivuun.

Opettajan ohje ryhmälle: Pastissi eli mukaelma pyrkii jäljittelemään teosta tai tyyliä. Pastissi ei pyri pilkkaamaan jäljittelynsä kohdetta, vaan olemaan ikään kuin kunnianosoitus alkuperäisteokselle. Tee oma pastissi teoksesta, joka pyrkii vaikuttamaan maailmaan. Voit valita teoksen itse tai hyödyntää tässä esitellyt ideat. Analysoi aluksi alkuperäisteosta mahdollisimman monista näkökulmista: **Mihin tai keihin se pyrkii vaikuttamaan? Mikä on sen keskeinen sanoma? Millaisia tehokeinoja se hyödyntää? Millaisia tunteita se herättää sinussa?**

a. Vaikuttava musiikki: Yeboyah - Mitä tarviit tai Isaac Sene - N-sana

Katso Mitä tarviit tai N-sana musiikkivideo ja tutustu artistien omasta elämästä nouseviin sanoituksiin (liite 6).

Laadi teemoiltaan vastaava lyriikka, jossa kerrot taustastasi, peloistasi, toiveistasi jne.

b. Vaikuttava kuvataide: Riina Tanskanen
- @tympeattytot-Instagram-tili

Tympeät tytöt yhdistää oivaltavia kuvia ja tekstejä. Tutustu instatiliin teoksiin. Yritä jäljitellä Riina Tanskanen tyyliä ja tee kuva, jossa esiinnyt sinä yksin tai muiden hyvien tyyppien kanssa. Kirjoita kuvaa täydentävä teksti, jossa pohdit mieltäsi vaivannutta yhteiskunnallista asiaa. Tekstin pituus voi olla vaikkapa 500–2000 merkkiä.

Tässä eräs poiminta tilitä:

Miksi feministit luokittelevat ihmisiä etuoikeutettuihin? Sehän on epäreilua yleistämistä! Todellinen tasa-arvon kannattaja kohtelee ihmisiä arvokkaina yksilöinä.

Usein reilua peliä vaativat ne ihmiset, jotka eivät ymmärrä nykytilan olevan kaikkea muuta kuin reilu.

Yhteiskunnassamme on ihan tavallista pitää tiettyjä ihmisiä (esim. naisia, köyhiä ja vähemmistöjä) vähemmän arvokkaina kuin toisia (esim. miehiä, rikkaita ja valkoisia),

ja kohdella heitä sen mukaan. Ja jotta se ei olisi enää tavallista, intersektionaalinen feminismi pyrkii nimeämään – eli tekemään näkyväksi – näitä hierarkioita ihmisten välillä. Nimeäminen ei kuitenkaan ole vielä päämäärä vaan lähtökohta, jonka avulla tunnistetaan ongelmat, jotka halutaan korjata.

Silti moni tuntee ottavan henkilökohtaisena loukkauksena, jos joku tuo esiin heidän etuoikeutensa. Kiukkua on aiheuttanut esim. yhteiskuntamme etuoikeutetuinta ryhmää kuvaava termi ”valkoinen heteromies”. Ominaisuuksiensa ansiosta heitä todennäköisimmin kohdellaan arvokkaina yksilöinä, eikä heidän tarvitse miettiä esim. saako valkoinen iho ohikulkevat ihmiset sylkemään heidän päällensä.

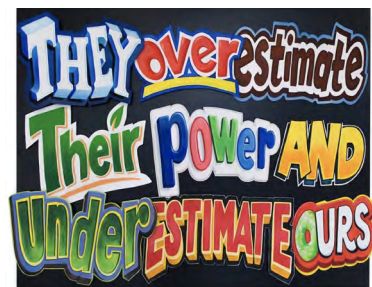
Etuoikeutettuun ryhmään kuulumisen ei kuitenkaan tarkoita, ettei henkilökohtaisessa elämässä voisi mennä huonosti. Mutta valkoisen ihmisen kärsimykset tuskin johtuvat hänen ihonväristään. Eikä kukaan selviä ilman inhimillisiä vastoinkäymisiä: melkein jokainen pettyy joskus rakkaudessa, kohtaa ilkeän tyypin tai ei ponnisteluistaan huolimatta pääse ykkösellä maaliin. Mutta yksilöllistä surua ei ole mielekästä verrata rakenteelliseen syrjintään ja väkivaltaan, jotka kohdistuvat kokonaiseen ihmisryhmään.

Puhe etuoikeuksista tekee yksilökeskeisessä ajassamme näkyväksi, ettei kaikki ole kiinni omasta asenteesta. Ettei meistä kukaan ei ole saavuttanut elämänsä asioita vain yksilöllisten valintojen ja kovan työn kautta. Se, omaammeko me tiettyjä piirteitä, joita tässä yhteiskunnassa arvostetaan, vaikuttaa elämäämme ja siihen, miten meitä kohdellaan – halusimme sitä tai emme.

Eikä sen pitäisi mennä niin. Kohtelu ”aidosti arvokkaana ihmisenä” pitäisi olla vähimmäisvaatimus. Mutta jotta osaamme tehdä niin, meidän tulee tunnistaa ja tunnustaa tosiasiat.

c. Vaikuttava visuaalinen taide: Jani Leinonen

Jani Leinonen on tunnettu provokatiivisesta, mutta leikkisästä taiteestaan. Hänen teoksensa kritisoivat usein kapitalismia ja yksilökeskeistä kulutuskulttuuria. [Leinosen sivustolta](#) löydät esimerkiksi maalauksia, installaatioita ja videoita. Leinosen tyyliin kuuluu olemassa olevien brändien hyödyntäminen. Tee oma kantaaottava taideteos, johon hyödynnät lehdistä ja mainoksista leikattuja tekstejä.

9. GLOBAALI VAIKUTTAJA

KESTO: 30 MIN

Tavoitteet:

- Tutustua ei-eurooppalaisiin aktivisteihin
- Tutustua suomalaiseen aktivistiin, joka haluaa vaikuttaa asioihin Suomen ulkopuolella

Tarvitset: tabletti tai läppäri jokaiselle ryhmälle

Työskentelyohje: Jakautukaa pareihin tai pienryhmiin. Katsokaa aluksi [video ugandalaisesta ilmastoaktivistista Vanessa Nakanesta \(3:30\)](#).

Ryhmätyöohje:

- Tiedätkö muita ei-eurooppalaisia nuoria aktivisteja? Jos tiedätte, esitelkää heidän työtään luokalle. Jos ette tiedä, yritäkää löytää tietoa heistä netistä ja esitelkää sitten heidät. Kertokaa aktivistien taustasta, tavoitteista ja toimintatavoista. Kertokaa myös, millä foorumilla heidän toimintaansa voi seurata.
- Ideoikaa, miten voisitte tukea heidän työtään esimerkiksi sosiaalisessa mediassa. Hyödyntäkää ideoitanne harjoituksesta **Anti-trolli-armeija**.

Vinkki: Voitte googlata vaikkapa hakusanoilla **young activists** tai tutustua Voiman sivuilla suomeksi esiteltymiin aktivisteihin: <https://voima.fi/category/nuoret-ja-rohkeat/>

Lisätehtävä 16+: Lukekaa tai kuunnelkaa (14 min) [Voima-lehden artikkeli aktivisti, toimittaja Zahra Karimystä](#). Poimikaa jutusta sekä lokaaleja eli paikallisia että globaaleja eli maailmanlaajuisia ongelmia, joista Karimy on huolissaan. Laatikaa niistä käsitkartta, joka valottaa ongelmien suhteita toisiinsa. Tehkää karttaan omia lisäyksiä.

On erityisen tärkeää, että ryhmätyötilanteet eivät aiheuta kenellekään syrjinnän kokemuksia. Ryhmien tai parien on siis syytä olla opettajan etukäteen miettimä, jottei ryhmiin jakautumisesta aiheudu ulossulkemisen kokemuksia. Jos asia ei ole luokalle itsestään selvä, on hyvä sanoittaa ääneen, että hyviin vuorovaikutustaitoihin kuuluu ryhmätöiden tekeminen kenen tahansa luokkatoverin kanssa.

10. TIMANTTISTA TUKEA TYTÖILLE

KESTO: 30-60 MIN

Tavoite: ymmärtää sukupuolittunutta häirintää, puuttua siihen
Tarvitset: liite 6

Opettajan ohje ryhmälle: Vuonna 2020 Plan International teki kyselytutkimuksen, johon osallistui yli 14 000 tyttöä ja nuorta naista 22 maassa. Tutkimus selvitti, millaisia kokemuksia tytöillä on sosiaalisen median alustoilla tapahtuvasta häirinnästä. **Yli puolet** kyselyyn vastanneista tytöistä kertoi verkossa tapahtuneesta häiriköinnistä ja hyväksikäytöstä. **Joka neljäs** verkkohäirinnän kohteeksi joutunut tyttö tuntee olonsa fyysisesti turvattomaksi.

Sukupuolittunut verkkohäirintä voi olla esimerkiksi sitä että:

- uhataan raiskauksilla tai fyysisellä väkivallalla,
- käytetään loukkaavaa tai seksististä kieltä,
- lähetetään muokattuja ja pornografisia kuvia, tai
- haukutaan tytön ulkonäköä.

Suomalaisen aktivistin **Zahra Karimyn** haastattelussa puhutaan sukupuolittuneesta verkkohäirinnästä näin:

Karimy kertoo väsyvänsä somekeskustelujen negatiivisiin sävyihin. Siksi hänestä on hyvä pitää välillä taukoa somesta. Täysin Karimy ei halua hiljentyä, koska se olisi sitä, mitä verkkohäiriköt haluavat. Hän toivoo, että yhä useammat naiset ja etnisten vähemmistöjen edustajat saisivat julkisuutta. Verkkohäirintää pitäisi pystyä vähentämään. Karimyn mielestä verkkohäirinnän juurisyy on erilaisuuden pelko ja tietämättömyys, ja siksi koulutukseen ja ennaltaehkäisyyn pitäisi panostaa. Vihapuhetta pitäisi tutkia enemmän, ja vaatia vastuuseen vihapuhujaa, ei kokijaa. ”Liian usein ratkaisuna on, että ’jos et kestä, niin älä mene.’” (Voima 3/2022)

Huomio: Ennen seuraavaa ryhmäkeskustelua pitää käydä uudestaan läpi johdannon ”Turvallinen osallistuminen” -ohjeistus. Voi erikseen painottaa, ettei kenenkään tarvitse kertoa omista kokemuksistaan, jos se ei tunnu mukavalta. Häirinnästä voi keskustella myös ainoastaan yleisellä tasolla. Opettajan on syytä jakaa ryhmät etukäteen oppilastuntemuksensa pohjalta, jotta turvallinen keskustelu voidaan mahdollistaa.

Työskentelyohje: Jakautukaa pienryhmiin, niin että jokaisessa ryhmässä on mahdollisuuksien mukaan tyttöjä/naisia ja ei-tyttöjä/ei-naisia. Keskustelkaa ryhmissä havaitsemastanne (ja kokemastanne, jos haluatte) sukupuolittuneesta häirinnästä. Harjoitelkaa hyvää ja myötätuntoista kuuntelemisen tapaa (hyödyntäkää harjoituksessa "Loistokasta dialogia" syntyneitä ideoita). Antakaa ensimmäiset puheenvuorot tytöille tai naisille.

Ideoikaa konkreettisia tapoja toimia tyttöihin ja naisiin kohdistuvaa verkkohäirintää vastaan. Laatikaa suunnitelma ja alkakaa toteuttaa sitä. Käyttäkää apuna suunnittelupohjaa (liite7)

Lisälukemista 16+: Planin teettämän [Free to Be Online](#) -Planin teettämän selvityksen tiivistelmä (4 sivua)

Opettajalle: [Sanoista tehty](#) on Planin opetusmateriaali, joka sisältää kolme 90 minuutin tehtäväkokonaisuutta, joiden avulla voidaan käsitellä haitallisia sukupuoleen liittyviä stereotyyppioita ja tasa-arvoa, sekä digitalisaation vaikutuksia naisten ja tyttöjen arkeen ympäri maailman. Erityisesti oppitunti 3 sopii jatkoksi Timantin teemoille.

Opettajalle: Planin tuottama [Vihapuheesta dialogiin -opas](#) sisältää työpajarunkoja yläkouluun ja toiselle asteelle. Työpajoissa tutustutaan siihen, mitä vihapuhe on, sitten herätellään empatiataitoja ja lopuksi harjoitellaan toimimista vihapuhetta vastaan.

LIITE 1: VAIKUTTAJAN SANASTO

Vaikuttaja

...on henkilö, joka haluaa vaikuttaa asenteisiin ja mielipiteisiin.

Aktivisti

Aktivismi on suoraa toimintaa, joka pyrkii muuttamaan yhteiskuntaa. Aktivismin muodot voivat olla mitä tahansa verkkokeskusteluihin osallistumisesta mielenosoitukseen tai kansalaistottelemattomuuteen. Aktivisti toimii joko yksin tai osana ryhmää saadakseen aikaan sosiaalisen tai poliittisen muutoksen.

Ihmisoikeudet

Ihmisoikeudet koskevat kaikkia maailman ihmisiä eli kaiken värisiä, kaiken sukupuolisia, rikkaita ja köyhiä jne. Ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistuksen (YK 1948) mukaan kaikki ihmiset syntyvät vapaina ja tasa-arvoisina. Julistuksen mukaisia oikeuksia ovat esimerkiksi mielipiteen- ja sananvapaus sekä syrjinnän ja kidutuksen kieltö. Se turvaa myös oikeuden sosiaaliturvaan ja riittävään elintasoon. Ihmisoikeudet eivät ole ainoastaan arvoja ja tavoitteita, vaan osa sitovaa kansainvälistä oikeutta.

Sananvapaus

Sananvapauden käsite on luotu nimenomaan koskemaan yksilön ja valtion tai viranomaisten suhdetta. Yksi sananvapauden ilmenemismuoto on vapaa media. Sananvapaus on oikeutta ilmaista ja vastaanottaa julkisuudessa mielipiteitään ilman ennakkosensuuria. Sananvapauden nimissä ei saa loukata toisten ihmisarvoa.

Yhdenvertaisuuslaki

Lain tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa. Yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia ja ettei ketään saa syrjiä esimerkiksi iän, ihonvärin, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa kaikilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet kouluttautua ja kehittää itseään, saada palveluita ja edetä työuralla. Lain kieltämät syrjinnän muodot ovat: välitön syrjintä, välillinen syrjintä (ns. rakenteellinen syrjintä) ja häirintä.

Tasa-arvolaki

Tasa-arvolain tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.

Häirintä

Häirintä on lainsäädännössä määritelty yhdeksi syrjinnän muodoista. Henkilön ihmisarvoa tarkoituksellisesti loukkaava käyttäytyminen on häirintää. Häirinnän tavoitteena on luoda henkilöä halventava tai nöyryyttävä taikka häntä kohtaan uhkaava, vihamielinen tai hyökkäävä ilmapiiri.

Vihapuhe

Vihapuhe on solvaavaa, loukkaavaa ja toisen ihmisarvoa halventavaa viestintää, joka kohdistuu johonkin henkilöön, useimmiten jonkin ryhmän edustajana. Vihapuhe rajoittaa kohteensa oikeutta tulla kuulluksi ja nähdyksi omana itsenään. Vihapuhe pyrkii antamaan stereotyyppisen ja alentavan kuvan kohteestaan ja uhkaa kohteensa ihmisarvoa ja ihmisoikeuksia. Suomen laki ei toistaiseksi sisällä vihapuhe-käsitettä.

Rasismi

Rasismia on ajattelumuoto, jonka mukaan ihmiset olisivat eriarvoisia etnisen taustan tai ihonväriinsä takia. Rasismi voi näyttäytyä esimerkiksi yksilöiden ja ryhmien välisenä tahallisenä ja tietoisena tekona, tai tahattomana ennakkoluuloihin ja pelkoihin perustuvana käytöksenä. Rasismi voi näyttäytyä myös rakenteissa, kuten työelämässä, koulutuksessa ja palveluissa syrjivinä toimintatapoina. Rasismi ei kohdistu valkoisiin ihmisiin. Kun puhutaan muulla perusteella tapahtuvasta epätasa-arvoistavasta toiminnasta, sitä kutsutaan syrjinnäksi: kuten ikäsyrjintä.

Trollaus

Trollaus on vilpillistä ja joskus pahantahtoista häiriökäyttäytymistä verkossa. Trolli kalastelee muiden verkon käyttäjien reaktioita ja pyrkii saamaan huomiota itseensä provosoimalla.

Trolli pyrkii peittämään todelliset aikeensa ja johtamaan harhaan naamioimalla toimintansa. Trolausta voi olla vaikea tunnistaa ja trollatuksi voi joutua myös tietämättään. Itse asiassa trollaus onnistuu parhaiten silloin, kun kohde ei tiedä olevansa sen uhri.

Liskoaiivot

Kun meissä nousee aggressio, aivojen fiksuin osa "sammuu" ja toimintaamme alkavat ohjata alkeelliset liskoaiivot. Näin käy erityisen helposti internetin keskusteluissa. Silloin on hyvä ottaa aikalisä, jotta aivojen fiksummat osat "voittavat" liskoaiivojen hätiköidyt käskyt.

Dialogisuus

Dialogi on vuoropuhelua, jossa kaksi tai useampi ihminen keskustelee, niin että toisen kuunteleminen ja yritys ymmärtää on keskustelun ydin. Dialogi on ikään kuin yhdessä ajattelemista. Yhteiskunnallisia aiheita käsittelevä dialogi on tärkeää, jotta asioita voidaan ymmärtää eri näkökulmista ja löytää entistä parempia ratkaisuja. Kannattaa aina miettiä sitä, ovatko kaikki asianosaiset tulleet tasapuolisesti kuulluksi ja vaikuttavatko keskustelijoiden valtasuhteet dialogin lopputulokseen?

LIITE 2. VAIKUTTAMISEN KEINOJA

Tiedonjakaminen: Tietoa voi jakaa monella tavalla, esimerkiksi esitteitä jakamalla, puhumalla aamunavauksessa tai keskustelemalla.	Sosiaalinen media: Sosiaalisessa mediassa voi kertoa tärkeästä asiasta ja kannustaa muita vaikuttamaan ja osallistumaan muutoksen tekemiseen.	Oman elämän valinnat: Jokainen voi tehdä omassa elämässä valintoja, esimerkiksi ostopäätöksissä.
Taide: Taiteen (esim. kuvataide, videot, kuvat, musiikki) avulla voi avata keskustelua tai herättää ajatuksia tai lisätä tietoa.	Media: Mediaa voi käyttää apuna monella tavalla kuten kirjoittamalla mielipidekirjoituksen.	Vapaaehtoistyö: Hyvä keino on myös etsiä järjestö tai muu toimija, joka tekee työtä asian eteen, ja lähteä mukaan sen toimintaan vapaaehtoisena.
Tapahtumien järjestäminen: Vaikuttaa voi järjestämällä erilaisia tapahtumia kuten paneelikeskustelun.	Lobbaaminen: Esimerkiksi jollekin korkeassa asemassa olevalle voi lähettää kirjeen tai sähköpostin.	Mitä muita vaikuttamisen keinoja keksit?

LIITE 3. VAIKUTTAMISEN ULOTTUVUUDET

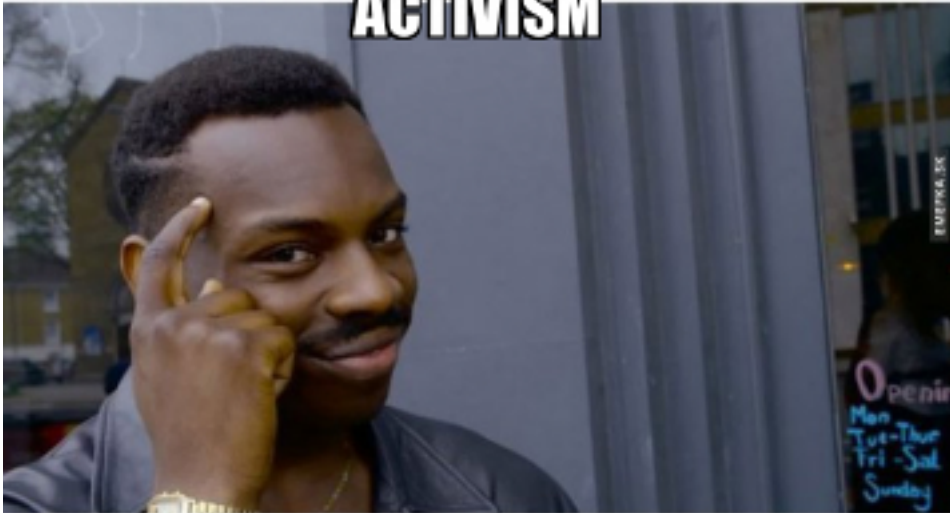
LIITE 4. ESIMERKKEJÄ KANTAA OTTAVISTA MEEMEISTÄ

Tämän sivun meemit ovat Ilmastoterveisistä Etelästä -hankkeen Facebook-sivulta. Ne ovat opettajaopiskelijoiden tekemiä.

**WHEN YOU KNOW YOUTH
ACTIVISM**

CAN BRING CHANGE

makeameme.org

IT'S OK

TO BE DIFFERENT

makeameme.org

Lähteet:

<https://makeameme.org/meme/when-you-know-59b251692e>

<https://makeameme.org/meme/its-ok-to-5925b4>

LIITE 5. TAULUKKO TEHTÄVÄÄN 6. ANTI-TROLLI-ARMEIJA

	TAPOJA OSOITTA A MYÖTÄTUNTOA	TAPOJA OSOITTA A MYÖTÄINTOA
KOULUSSA		
KOTONA		
VAPAA-AJALLA		
NETISSÄ		

LIITE 6. MITÄ TARVIIT JA N-SANA -KAPPALEIDEN LYRIIKAT

Mitä tarviit (Yeboyah)

Mun isovanhemmat on sotapakolaisii Karjalasta
Evakkoja jotka rakens uuden kodin Anjalasta
Toiset kultarannikolta siks on niin ritch
Mul on näkökulmii monta, oon scenen plot twist
Louhi halus massii ja myi tyttärensä
Joukahainen kusi hommat lupas aina sit hyvästä
Aino hukuttautu ku ei kestäny Väinämöistä
Mut ajat muuttuu ja teen voittoj häviöist
Nyt on munlaisten vuoro räppää sedät suohon
Uus runoudenmuoto yksinäisten tietäjien kuoro
Joskus tuntuu et mun lähtökohta huono
Mut ei aidan toisel puolel oo vihreempää ruohoo
Jengi luuli et oon myytti mut ku tarkkaa yysit
Oon todellisuus check up, psyykkist ja fyysist
Jengi räppää myynnist mut mulle se on kynnist
Ei se tee freesii sun tyylit et oot tyyris
Haluisin kirjottaa joka päivä
Mut mun täytyy paljon muita töitä tehdä
Mul on kaikki hyvin ku asun tääl
Mut se feikki hymy pääl
Nää kadut ei oo mulle turvallisii
Palottelen sut kirveel mun takaboksii
Joku huutaa mulle hakaniemen toril
Jengi kattoo maahan ja kävelee mun ohi

Kyseenalastan mitä ne mult sallii
Älä missään nimes ota musta mallii
Harva pystyy mua kattoo suoraa silmii
En anna mitä haluat annan mitä tarviit

Mul on eri idikset ku muil jäbil
Enkä suostu hävii lähel kuolemaa kävin
Näin mun esi-isii ja ne jako tehtävii
Oon tehny lupauksii enkä aio pettää niit
Mua katotaa ku oisin likane
Must puhutaa ku oisin aina vihane
Must huhutaa et oon menny pilalle
Mut mun letit ja tyyli on uus ihanne
En tiiä sust mut tiiän itestäni
Se mikä inspiroi mua ei oo iso pägi
Sen musta pieneenä jo näki
Tuun näkee kaiken tän kusetuksen läpi
Mul ei oo rahaa mut mul on valtaa
Ja annan kaiken mitä mul on antaa
Voit koittaa murtaa mun selkäranskaa
Mut se on mun ääni joka kantaa...

N-sana (Isaac Sene)

Lapsesta saakka isä opetti olemaan vahva
Juuret on ylpeyden aihe, ei todellakaan taakka
Tän ylpeyden suljin mun sisään, niin kasvoin ja
kuljin
Tunsin että tää maailma, on minullekin paikka
Vaik liian vaalee mustaks oon ja vaaleeks liian
tumma
Mun äitin vaalee, isän musta, oon heidän summa
Sen verran musta

Kun ne kyti sitä n-sanaa
Se merkkas mulle verta
Tarvinnu ikin mitään sanaa
Et tietäisin kuka oon
Ja mä haluan vaa olla vapaa
Oman tilan oon valmis jakaa
Eikä tarvita n-sanaa
Meil on suonis samaa verta

Oon suomalainen suoraan Pohjois-Savosta
Iho ruskee, mul on tällanen tukka
Ymmärrätsä et niinki voi olla?
Ja mitä tarkoittaa "En oo rasisti, mutta"?
Ei tääl näy paljo himopahiksii
Vaan tietämättömii, suurin osa on hyvii
Välil en luota edes poliisiin
Meit oli yks tumma kaks vaaleeta ne otti vaa mut
kii
En asu jenkeissä en koe niinku ne
En oo ain selvil trendeistä, sen takii tätä teen
Kato, ku kävelen
Kato, ku säteilen
Mitään en häpeile
Perus suomalainen
Positiivisena yhen asian voin jakaa
Maailma tullaan parantamaan

LIITE 7. SUUNNITTELUPOHJA VAIKUTTAMISKAMPANJALLE

ASIA/ONGELMA JOHON HALUATTE VAIKUTTAA:

MISTÄ TEKIJÖISTÄ ASIA MUODOSTUU:

MILLAISIA SEURAUKSIA SILLÄ ON:

TOIMENPITEITÄ ASIAN MUUTTAMISEKSI:

TOIMENPITEIDEN MAHDOLLISIA SEURAUKSIA:

TEHTÄVIEN JAKO:

TOIMINNAN ANALYSOINTI TOIMENPITEIDEN JÄLKEEN:
